

Prekentekest: Hebr 12,1-3

Derfor, når vi har så stor en sky av vitner omkring oss, så la oss legge av alt som tynger, og synden som så lett fanger oss inn, og med utholdenhet fullføre det løpet som ligger foran oss, med blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus. For å få den gleden han hadde i vente, holdt han ut på korset uten å bry seg om skammen, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone. Ja, tenk på ham som holdt ut en slik motstand fra syndere, så dere ikke blir trette og motløse.

Slik lyder Herrens ord.

I dag tas vi med på idrettsarenaen. Vi kan tenke oss vår lokale stadion på Rjukan, men gjerne heller noe større og med flere tribuner, noe ala Bislet eller andre store friidrettsarenaer – slike som vi stort sett bare ser på TV. Noen har kanskje vært til stede under et stort friidrettsarrangement og sett utøvere innen høyst ulike grener konkurrere om viktige trofeer.

I dag er vi der ikke som tilskuere. Hebreerbrevets forfatter tar oss med inn på arenaen. Det er vi som er utøvere. Idrettsgrenen er løp. Det dreier seg ikke om sprint, hundremeter eller firehundremeter, eller noen slike korte distanser. Det likner mer på maraton. Og slike langdistanseløp var noe de kjente til i det greske og romerske samfunnet i Romerrikets tid.

Vi danner oss indre bilder i formiddag. Vi må klare å se for oss det samme indre bildet som Hebreerbrevets forfatter så. Jeg kan levende forestille meg at jeg kjenner det i beina etter milevis med løping. En maratondistanse er drøyt 4,2 mil, og jeg vet for min del at jeg for det første ville brukt fryktelig lang tid på å løpe, fordi jeg måtte gå mye innimellom. For det andre ville jeg fristes til å gi opp og tenke; jeg er ikke skapt for løping, jeg har ikke talent til løping, og det er ikke en gang sunt for helsa å presse kroppen så mye. Det ville ikke mangle på gode argumenter for å avslutte prosjektet. Kanskje noen av dere ville vært mer utholdende, men fristelsen til å tone ned maratonambisjonene vil være der for mange. Garantert!

Slik var situasjonen for mottakerne av Hebreerbrevet den gang det først ble mottatt og lest. De var med på et løp, men det var ikke et fysisk løp på såre føtter, men et livsløp som kristne. Man kan være kjepphøy på startstreken og full av entusiasme for det man skal gjøre og det man tror på. Så røyner det på underveis. Trettheten kommer. Fokuset er ikke lenger på løpet, men mer på å se etter anledninger til å hvile, anledninger til å ta pause. Og så tar man noen pauser og oppdager at det gjorde godt, men det blir desto tyngre å gå i gang igjen med løpet. Og straks man går i gang er fokuset igjen på pauser og hvile. Man orker ikke presset i lengden.

Mange kristne kjente fristelsen til å gi opp. De kjente motbakkene og motvinden hele tiden fra de miljøene de hadde forlatt. I dette tilfellet det jødiske samfunnet, og gjerne i hedenske omgivelser. Kanskje brevet er skrevet

til kristne i Roma som har forlatt den jødiske synagogen for en del år siden. De kjente på mangel av anseelse. De kjente mottrykket fra det hedenske samfunnet så vel som fra sin barndoms menighet i synagogen.

Hebreerbrevet hadde noe å si til disse, og det har like mye å si til oss i dag. Også i dag kjenner vi at vi er kirke i motvind. Vi representerer en annerledeshet og en motkultur i dag som den gang. Hebreerbrevets første mottakere hadde forlatt et stort og trygt miljø med opparbeidede rettigheter i samfunnet og goder. Som kristne kjente nok mange på at de tilhørte en marginalisert gruppe, og folk så rart på dem. Det var fristende å ta pause. Det var fristende å gi opp og gå tilbake.

Vi skal ikke innbilde oss at situasjonen er så mye annerledes for den kristne menighet i dagens samfunn. Fristelsen i vår tid gir seg utslag i at flere blir passive. Noen tenker at man kan jo ha en privat tro og la være å gå i kirken og på kristne møter. Man er jo likevel så aktiv i arbeidslivet eller i samfunnsbyggende foreninger med gode formål. Man er jo vidsynt. Man har da mange andre forpliktelser og interesser. Eller man sliter med slikt som hører livsfasen til, enten det er tidsklemma mellom barn og jobb, eller gamle foreldre, egen sykdom, kjedsomhet og mye mer.

Jo, det finnes et utall fristelser og argumenter for å bøye av. Troen er og blir en personlig sak, noe som hver enkelt må ta stilling til, men kristendommen kjenner ingen privat tro. Troen og bekjennelsen hører sammen, likeså sikkert som at troen og det kristne livet hører sammen. Troen må aldri bli redusert til privatlivets sfære. I så fall er det en uforløst tro og sannsynligvis en døende eller død tro.

Ved dåpen blir man døpt inn i kirken for å tilhøre en menighet av brødre og søstre. Menigheten blir ens nye hjem. Derfor skal man ha visjoner for menighetens plass i eget liv. Det er i tråd med sunn bibelsk forkynnelse.

Den levende troen vet å ha sin plass i gudstjenestefellesskapet og her hente inspirasjon og kraft til å lever ut kristenlivet i hverdagen. Vi er alle med i et løp som varer livet ut. I stedet for å ta pauser som gjør at vi mister fokus, skal vi ta til oss av næringen som er på matstasjonene underveis og la oss inspirere der til videre løp. Én gudstjeneste er kanskje ikke så inspirerende i seg selv. Men går man jevnlig så skaper det avhengighet. Man kjenner man trenger det, selv om det ikke nødvendigvis er en bestemt ting en kan peke på som var bra eller gav inspirasjon. Helheten er en rikholdig meny av Guds godhet og omsorg.

Visst kan det også gjøre vondt, som når man opplever å måtte korrigere livskursen. Visst kan det også oppleves å gjøre godt som når man oppdager hva nåde er, at man både trenger og får tilgivelse for synd. For ikke å snakke om når man oppdager at Jesus Kristus faktisk er til stede i nattverden og når oss gjennom bibelordet som forkynnes. Eller som når man erfarer og kjenner på

kroppen at Jesus hjelper i vanskeligheter og leder gjennom livet, som Den gode hyrde leder sin flokk. Hører man til der, så er man trygg og omsluttet av omsorg. Som kristne er vi født på ny til å leve ut kristenlivet i menigheten. Hebreerbrevet advarer derfor sterkt mot det som de allerede den gang begynte å merke: «La oss ikke holde oss borte når vår menighet samles, slik som noen pleier å gjøre. La oss heller oppmuntre hverandre, så mye mer som dere ser at dagen nærmer seg». Hebr 10,25. Det er en indre dynamikk i dette. Jesus har gitt sine løfter til menigheten og gudstjenestefellesskapet. La oss derfor oppmuntre hverandre med å møtes med fokus på Jesus.

Selv om vi til tider kan kjenne på at vi er få, så er vi likevel ikke alene. I prekenteksten leste vi: «Når vi har så stor en sky av vitner omkring oss.» Denne skyen av vitner er disse som vi får øye på når vi løfter blikket og ser opp på tribunen. Det er ikke hvem som helst som sitter der. Det er ikke slike som har vært tribuneslitere hele sitt liv, nei det er løpere som har kommet i mål – noen av dem for riktig lenge siden.

Hebreerbrevet lister opp en mengde slike troshelter. Der var Abel som den første, og fram igjennom bibelhistorien til Abraham og Sara, Isak og Jakob og Moses. Der var hele Det gamle testamentets arsenal av troshelter, men også de ukjente som ikke nevnes med navn, men som like fullt holdt ut og ikke trakk seg tilbake til tross for motgang. Noen av dem ble utsatt for tortur og ble henrettet for sin tro.

I dag tjener disse som forbilder for oss. Det har klart kommet til flere i århundrenes løp. Hebreerbrevet ble skrevet og sendt før kristendomsforfølgelsene tok til. Vi kjenner ikke alle enkeltskjebnene, men vi vet likevel mye om hva som siden hendte. Vi skal også huske på at i dag er situasjonen ganske annerledes for kristne i andre deler av verden enn her hos oss. Det gir også perspektiver når vi vet at det århundret som vi nylig har lagt bak oss regnes som det hundreåret med mest forfølgelse av kristne i historien så langt. Hva bringer fremtiden? Det vet vi ikke. Vi har vårt løp å fullføre nå.

Men la oss gjerne ta et blikk på dem som har gått foran. De er der ikke for å se på oss, men de er der som trosvitner for at vi skal lære av deres vitnesbyrd. Bibelen advarer sterkt mot å søke kontakt med avdøde slik vi ser det skjer gjennom åndemaning, ulike typer avguds- og fedredyrkelse, klarsynte, spiritisme og helgendyrkelse for den saks skyld.

Våre helgener er enhver troende som har levd og dødd i troen på sin Frelser og Herre, og som med det livet de har levd som kristne tjener som forbilde for oss. Det er rett å ære våre helgener. Kanskje har du noen i din egen familie som er et slikt forbilde. Vi har Allehelgensdag for å minnes i takknemlighet det eksempel disse med sine liv var for oss, troskjempene og ganske alminnelige kristne. De levde sine liv i medgang og motgang som oss. De var avhengig av den samme syndstilgivelse og nåde som oss.

«Derfor, når vi har så stor en sky av vitner omkring oss, så la oss legge av alt som tynger, og synden som så lett fanger oss inn.» Enhver idrettsmann vet at når man løper, da er det om å gjøre å ikke bære på for mye. I vår tid har det vært et voldsomt fokus på vekt. Vi kan vel ikke si de bar på så mye unødig i antikken heller, for da konkurrerte mennene nakne på idrettsarenaen.

«La oss legge av alt som tynger, og synden som så lett fanger oss inn.» Først og fremst er dette en invitasjon og en påminnelse om at det faktisk går an å legge ting av og bak seg. Det er imidlertid ikke det samme hvor man legger det som tynger. Jesus er den som har båret all verdens synd og sonet for den. Han er den eneste som kan rense et menneske for synd og dertil ta det som tynger fra våre skuldre. Derfor har vi også i vår kirke en ordning med skriftemål for den som vil oppleve å høre ordene om syndstilgivelse i Jesu navn direkte og personlig tilegnet seg selv. Jesus sier: «Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile.» Matt 11,28.

Jeg vokste opp i en tid da en og annen hest med vogn var å se langs etter veiene. Hester kunne være skjermet for distraherende sanseinntrykk ved hjelp av skylapper. Det gjorde at de konsentrerte seg om veien og så ikke til siden. Jeg vokste også opp i en tid da skylapper ble sagt med forakt og tillagt alle som man mente ikke var vidsynte nok. Kanskje tiden nå er inne til å ta fram igjen skylappene, men da i positiv betydning.

Jeg tror vi trenger å skjermes for mangfoldet og havet av sanseinntrykk. Denne stadige strømmen av informasjon og tilbud i øst og vest gjør at en lett blir forvirret i hodet. Det som skjer er at man får en relativistisk innstilling til mye. Det ene kan være like bra som det andre. Vi klarer ikke å sortere. Så var det noe med at ett var nødvendig blant alt dette viktige og uvesentlige.

Hebreerbrevet ber oss fortsette i vårt livs løp med blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus. Hver gudstjeneste og hvert kristne møte er en hjelp til dette. Vi minnes om hva Jesus har ofret for å kunne gi oss frelse. Skulle ikke vi da fullføre? Skulle vi ikke også rydde tid i vår travle hverdag til en åndelig samtale, til bibellesning og bønn? Skal vi en gang nå fram, så la oss ha fokus på han som har gitt oss troen, og som en gang skal fullende den, Jesus.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.